

EINDHOVEN - - - - - ROME

(het zakelijk relaas van een pelgrimage)

In het Heilig Jaar 1950 gingen we naar Rome
in totaal 146 personen: Stamleden - Verkenneren - Gildejongens
enkele leden van Roodhuiden en Welpen.
3 Touringcars (Pelikaan te Eindhoven) een vrachtwagen met alles wat
nodig kon zijn, vervoerden ons naar Rome - een afstand van ongeveer
2000 K.M.

Onnoemelijk veel werk werd verzet tevoren door
Afdelingsleider van Brunschot, die de administratie van het geheel
verzorgde - finantieën - buitenlandse contacten - enz.

Groep leider van Ge stel - die de technische leider was met zijn
uitstekende kook en werkploegen

De hopleiden en vaandrigen van troepen en vendels, die de jongens
preparerden op deze tocht, hun werkzaamheden hebben gericht en
geleid.

De jongens zelf die knootten tot ze eelt op hun vingers kregen
die de vaste wil hadden (de meerderheid) om een jaar lang alles te
geven wat in hen was.

Terugdenkend is de herinnering aan dit alles nog weldadig!

De officiële instanties in Nederland waren aanvankelijk niet zo
enthousiast en veel moest er gesproken en aangetoond worden alvorens
men accoord ging met het feit dat wij voor Fl. 72. persoonlijk
spaargeld naar Rome wilden pelgrimeren.

Tot de laatste avond ondervonden we moeilijkheden van het Nationaal
Comité, maar ook die werden uit de weg geruimd en zo waren we
inderdaad geestelijke en stoffelijk klaar om de reis te beginnen.

Dinsdag 29 Augustus:

Pater Rector als hoofd van de parochie sprak ons toe in de kerk,
bad het reisgebed en met zijn zegen betrokken we de bussen.
Zichtbaar ontroerd waren velen die bij het vertrek aanwezig waren
De Gildejongens nestelden zich in de Bedford N 79052, bestuurd door
de Heer Frits Schijvens, de Verkenneren met veel van het "Hoog" o.a.
Districtscommissaris Mr. Meysing, in de Chausson (wie zal hem ooit ver-
geten: de ouwe, getrouwe, die het ook niet helpen kon dat zijn olie-
pomp het nu en dan vertikte) N. 79050, bestuurd door Toon van Gerwen;
Voortrekkers en verder verkenneren in de Diamond N. 79051, bestuurd
door chef-monteur Johan Walraven (het onvergetelijke "Jaoneke")
Op de vrachtwagen een 6-tons - fonkelnieuwe Fordson Thames - zat
de Heer Naaykens uit Tilburg en de vader en broer van de Aalmoezenier
Eigenlijk een beetje stil starten we voor deze tocht, er is zoveel
gebeurd tevoren, we hebben zo dikwijls tegen elkaar gezegd: we gaan
naar Rome, dat de werkelijkheid ons even stilmaakt. Het is iets vreemds
zoveel dagen te huizen in een bus, met al je hebben en houwen
achteraan hobbeland in een vrachtwagen, met een actetasch, veilig
bewaakt door velen; waarin een som verborgen zit, die voor ons arbeid-
dende mensen, enorm moet worden genoemd; met twee pakjes extra klaar
gemaakte boterhammen door goede mensen die ons welwillend zien gaan,
-mondvoorraad voor de eerste dag - ; met bovenop de reuzenruggen der
bussen enkele tenten, bedoeld voor noodgevallen, waar ???..
Sommigen - de verantwoordelijke personen - voor deze tocht - kijken
elkaar aan met die eerlijke hardheid: wat er ook gebeurt, hier komen we
doorheen en goed ook!

Zo kronkelden we langs de Floralaan en spoedig zoemden de vele banden
over het asfalt het Zuiden tegemoet.

De grens:

slagboom zwaait om 9.45 uur open, België in. Snel bereiken we Hasselt, verderop gaat het naar Tongeren, waar het zware heuvelland begint. We kenden de Alpen nog niet en vonden de Ardennen al hele knapen. Luik, diep in het Maasdal, houdt ons slechts even op en verder gaat het weer. De Luxemburgse grenspost dacht ongetwijfeld: jullie bent ook van de Benelux, dus opschieten, dat zijn we van die samenwerking gewend... met een wuivend handgebaar konden we verder.

Om 1.30 stappen we uit, kruipen langs de weg in het gras en pic-niccen voor de eerste maal - overal lag nog oorlogstuig om ons heen - opruimen bleek nevens in het buitenland de sterkste kant te zijn.

4 uur rijden we de stad Luxemburg binnen - pracht stad - we zijn niet gegaan om alle schoons in detail op te nemen, we moeten nog naar Rome en vandaag nog 200 K.M. verder eer we mogen rusten.

O, die Franse grenspost... al 5 grensposten waren we ge passeerd - we waren eerlijke kerels - we smokkelden niets - we hadden uitgesproken vreedzame bedoelingen - alles mooi praten - hij moest en zou zijn neus aan de binnenkant van onze verzegelde vrachtwagen steken, en dat waren wij onder geen voorwaarde van plan toe te staan. Als je heel dikwijls hetzelfde zegt, schijnt men het toch aan te nemen, tenminste na ruim anderhalf uur vertraging konden we onder zwaar protest van de hele Franse natie blijkbaar, Frankrijk binnen, een armoedige - vuile streek met verwaarloosde verkleurde huizen tussen geweldige ijzer en staal fabrieken - Thionville - Metz, een vol uur duurt het voor we de stad verlaten hebben, het is al half acht - het wordt stiller in de bussen hier en daar zakt een kleine of grote mens weg in zijn zetel en slaapt terwijl voor in de wagens felle ogen de weg langs spieden door de felle koplampen verlicht, Straatsburg tegemoet. Om ruim elf uur zijn we binnen. Dan ontwaakt er iets in de felle kookploeg. Nu nog een eresaluut aan deze kerels - in een ommezien staan de Butagastoestellen in formatie (je hoort ze nog stomen) de ketels erop - de aardappelen (onderweg geschild) erin; de bussen (groenten) open - vet en boter klaar melkpoeder aangemaakt - puddingpoeder fijn gewreven - als baarlijke duivels zwaaien ze de geweldige schuimspanden en kloppers boven de dampende ketels en telkens ongeveer een uur na aankomst (terwijl ook zij vermoed waren!) kan de stoet - op zijn Engels) aantreden en ruim voorzien een hoekje zoeken. Wie durft beweren dat hij op deze reis iets te kort kwam, wat ons eten betreft, is meer dan iemand die zich per ongeluk vergist. Maanen van de kookploeg onder leiding van Siem jullie hebben hard en uitstekend gewerkt, Als dan alle s ter ruste ging zwoegden jullie door, met de werkploeg werd alles weer in de vrachtwagen ondergebracht - de lokalen schoon gemaakt. We lieten de plaatsen waar we waren meestal schoner achter dan we ze vonden, dat is geen fraze, maar de getuigenis op al onze doorgangsplaatse n, als we 's morgens voor het vertrek met de gastheren inspecteerden.

Zo kwamen we in Strassburg en als jullie, jongens, op de plunjezakken gezeten moesten wachten, de staf kookte en werkte, trok onze afdelingsleiding trap op - trap af om de plaatsen voor de nacht te regelen, soms krap uitge meten, maar als je 2 uur na aankomst rondliep dan hoorde je het geluid van "zwaar slapen", dan kon je gerust iemand op zijn tenen trappen, die gromde in zijn slaap - knorde even en ronkte verder - sommigen als kleine twee-takt motortjes, anderen als zware Diesels, maar alles sliep de slaap der rechtvaardigen. Dan slopen nog dikwijls enkele vreemde gedaanten door de straten van stad of dorp - op zoek naar een telegraafkantoor, en terwijl alles sliep, vloog langs de draden der telefoon over bergen en grenzen een kort bericht naar Eindhoven, waar het aangeplakt werd voor hen die achterbleven. Strassburg, Andermat... O.K. En dat was het ook, want we waren op bedevaart en we waren geen rijkelui.

3

Woensdag 30 Augustus.

De dag van de Alpenklim.

Om zes uur begon het leven weer. De Oubaas sloop rond: "brood klaarmaken, mannen". Devoot baden we in de niet grote kapel, we namen afscheid van de gastvrije Fate rs, die gaven, wat ze hadden, we sleurden de Diamond naar buiten (zijn achterwerk kwam even vast te zitten) en onder een staalblauwe hemel Strassburg uit de bergvlakten in - de eerste wijnbergen - door het dal van de Rijn; een oud kasteel, onneembaar eertijds op een bergtop - ossen voor de wagens i.p.v. paarden. 10 uur door Colmar - Rechts de Vogezen, links het Schwarzwald op weg naar Mülhouse .

Om 11.30 stonden we aan de Zwitserse grens. Ook deze heren waren niet van de vlotsten, we moesten een aanmerkelijke som storten - veel vijfen en zessen, terwijl in ons allen de drang zat: vooruit, want nog zeven uur waren te rijden en we moesten het hooggebergte in tot op 2100 meter. Om 1 uur stonden we in Basel - het Zwitserse land is machtig mooi. We gaan de eerste bergrug: de Hauerstein over op weg naar Alten, het Sempacher meer wordt gepasseerd. Sursee brengt ons de echte hoge bergkammen, die in de zon blinken hoog boven ons, soms vraag je je af zijn het wolken of bergtoppen die we zien, soms kan je geen overgang merken. Dan Luzern, de beroemde toeristenplaats aan het Vierwoudstedenmeer dat tussen de bergtoppen de Rigi en de Pilatus ligt; de kapel gewijd aan de Wilhelm Tell figuur, de kapel op de plaats waar Koningin Astrid verongelukte. We passeren tunnels en langzaam maar zeker kruipen we omhoog de Gothard op. Zwoegende motoren in hun bergversnellings, het was geen kleinigheid. Het wordt donker alleen de witte lichten der wagens vegen traag langs de steile bergwanden, tekene n de muurtjesscherp af die rond de afgronden zijn geplaatst. Het is stil in de bussen, iedereen voelt dat dit geen kinderwerk is. De bussen, de vrachtwagen achterop wringen zich naar boven, soms een, twee maal vooruit en achteruit om de scherpe bochten te kunnen nemen, over smalle bruggetjes (Duivelsbrug boven de ravijn van ongeveer 1500 meter) Diep respect krijg je voor de zwijgende chauffeurs die onfeilbaar zeker hun stuurwiel draaien en met hun voeten de pedalen bewerken, vooruit, stop - achteruit, stop - geschakelen naar een, twee; een puzzle, maar die steeds weer wordt ontward. Eindelijk, een verlichte straat, plotseling na scherpe bochten: Andermat. We vliegen eruit, het hele dorp staat buiten, 's nachts - drie grote bussen - een zware vrachtwagen - ze zijn er, doorgedrongen in die ongenaakbare wereld. Nog 5 K.M (maar kilometers in de bergen worden gereden met een gemiddelde van 5 per uur!!) In het diepe donker trekken we weer op, gerustgesteld door de bewoners, het laatste restje naar Hospenthal zal ook wel gaan; en het ging inderdaad: om 10.30 zijn we in het dorp van "de nijdige Opa". Waren we stil? Natuurlijk niet, onze zenuwen vragen om ontspanning. De jeugdherberg dave rt van onder tot boven. Bij de overburen wordt nog wat onderdak bijge zocht (wie herinnert zich niet het avontuur met Pia, die maar niet wenste te verschijnen ofschoon onze mannen haar meerstemmig uitnodigen te bpenen). Ook dat verbleef gunstig, en ook daar keerde de rust terug en ook daar sliep alles de slaap der vrome zielen.

Donderdag 31 Augustus.

In de bergen te ontwaken, door een klein raampje deze natuur ineens te zien, de poppenhuisjes tegen de hellingen, de hoge besneeuwde toppen met de opgaande zon erover, dat alles maakte ons stil. Zo begonnen we de dag met een H. Mis in de ontzaggelijke stilte van het prachtige kerkje zo klommem we op de grote toren, zo hoorden we de trompettist zijn overal weerkaatste instrument bespelen, zo begonnen we de voetreis tot het hoogste punt van de Gothard pas, wij kleine mensen uit het lage

Land, bijna verloren in deze ruimten, waan al onze verhoudingen zoek waren. We stonden te huiveren - in de wolken om de top - koud - met opgezette kragen, aan de rand van het bergmeer op de top, dat koud en grijs voor ons lag. Overal water en vocht, uit duizende kleine spleten naar beneden stromend, zich eens verenigend tot de grote rivieren, die wij kennen; we weten nu vanwaar ze komen. Een enkele tour~~ist~~ passeert, glimlachend, voor de rest: eenzaamheid en stilte, dat was de Gothard-pas moeilijk te overwinnen, voor ons nog niet gepasseerd door zulke grote volle wagens, maar achteraf gesproken, wie had dit grootse avontuur willen missen, waar je zo sterk onderging wat reeds de Psalmist David zong: Bergen en dalen verheerlijkt de Maker.

We stegen weer in - 28 "naarspeldbochten" wrongen we door om beneden te komen, vanaf 2100 meter hoogte de vlakte in die voor ons lag, warm en zonnig als het wolkendek even openging. Om twee uur waren we beneden. Het dal van de Ticino door (hannibal vocht hier reeds tegen de Romeinen) langs plaatsen als Biasca, Bellinzona, langs het meer van Lugano en om zes uur Chiasso in - de Italiaanse grens. Bij de Zwitsers ging het vlot, maar dan die Italianen. Twee en een half uur stonden we, prevelde n we schietgeboden (of waren het allemaal vloeken?) moesten we papieren laten zien, werden papieren, bescheiden, passen enz. afgenomen, teruggegeven en weer afgenomen, moesten we een consulaire visum gaan halen, al had de consul in Holland verklaart dat het niet nodig was. Er hielp niets aan. Er kwamen steeds meer ambtenaren aan te pas, tot en met vier "heren" in pyjama, waarvan een zich consul noemde.... eindelijk mochten we verder, we vroegen onze papieren terug die ze hadden ons afgenomen om te stempen... het antwoord: Wij hebben geen papieren, die hebben jullie zelf nog steeds.. ongelofelijk, maar waar. Daar stonden we. Maar we moesten toch verder. We gingen verder... Milaan, 10 uur 's avonds, verder naar Piacenza. De broeders daar hebben ons prachtig ontvangen, diep in de nacht, in hun groot gebouw. De staf besloot de volgende dag uit te laten slapen, en tevens de maatregelen te nemen om onze verloren papieren en veredietbrieven terug te krijgen. Zo werd gedaan.

Vrijdag 1 September

De jongens sliepen door tot 9.30 uur en ho!!!

Ze speelden voetbal tegen Italië (winnen natuurlijk) maakten de stad onveilig, roken de Italiaanse koffie, kregen een indruk van een echt Italiaanse stad. Mannen van de staf togen naar het Politiebureau, belden Chiasso - de banken enz. overlegden met de Broeders om het laatste lange traject te splitsen. Direct waren deze mensen bereid. Ze belden Fano, aan de kust van de Adriatische Zee, waar ze een huis hadden. Gauw was alles voor elkaar en goed uitgerust trokken we om 2.30 weg voor een tocht van 300 K.M. dwars door de Povalakte, die droog was als kurk, het had drie maanden niet geregend, en alle rivieren, ook de Po, lagen totaal uitgedroogd, de lange bruggen voerden over de dorre kiezelbeddingen. We passeerden Parma, Reggio, Modena (de oude vestingen der Noord-Italianen) Bologna. Om 9.30 reden we langs de kust der Adriatische Zee, zagen in de verte aan de overkant de vuurtorens branden achter de uitlopers van het "ijzeren gordijn", het communistische land van Tito. 11 uur arriveerden we te Fano en sliepen als rozen binnen of op de frisse "Loggia" rond de binnenplaats

Zaterdag 2 September.

Klokslag 6.30 reveil - H. Mis in de college-kapel en om 8.30 begon de laatste etappe naar Rome - een 350 K.M. was er slechts te rijden dwars door de Apennijnen - een mooi stuk natuur, met veel klimmen en dalen, maar zonder hoge pieken. Dus de karavaan was vol goede moed.

5

Plotseling rookwolken uit de Chausson - olie pomp lek, en wat erger is geen reserve pakking is aanwezig. Deze wordt geïmproviseerd, maar zou het onderweg nog een keer begeven. Practisch waren er uren mee gemoeid geweest en eerst in de avond bereikten we het doel van onze reis

- - Rome - -

Het was geen glorieuse entrée, die we maakten, maar in betrekkelijke stilte, iedereen toch vol van iets onzegbaars, reden we langs de Tiber naar het hart van Rome. Vlakbij de St. Pieter zouden we onze tenten opslaan bij gastvrije mensen, die alles gedaan hebben wat maar mogelijk was, alle beschikbare ruimte werd vrijgemaakt; het was een merkwaardig gebouw, dat als parochiehuis dienst deed, met binnenplaatsjes - een toneelzaaltje - een kelder - met doorgangen en optrekjes. Het gewone reglement 's avonds ging ook deze dag door en spoedig had ieder een plekje gevonden.

Zondag 3 September:

Een stralende Zondagmorgen - opgewekte gezichten - van alle kanten davert de goede lach door het gebouw. De Paters eerst wat huiverig voor onze invasie, kijken verrast naar al dat gebeuren, naar het gezamenlijk bidden - openen - ontbijten - naar de volmaakte orde die er heerst in de groepen. Jongens een saluut aan jullie allen

Laten we hier afdrukken de kaart die Pater v.d. Heuvel m. S. C. ons stuurde na zijn terugkeer in Rome (hij had voor ons onderdak gezorgd)

"Ik ging onze Paters opzoeken Lungo Tevere Frati.

"Van alle kanten stormde men op mij af om te zeggen, hoe enthousiast ze

"waren over jullie verblijf, de discipline, de orde en netheid en de

"prettige geest van ware broederschap die er onder jullie heerste.

"Ik vind het fijn dit nog even te melden. Het zal jullie zelf ook goed

"doen."

Inderdaad, dat deed goed en het deed des te meer goed, omdat dit geen holle zinnen waren, maar ook de door ons geconstateerde waarheid.

Ieder had na de H. Mis vrijaf, om per groep Rome in te trekken.

St. Pieter - Colosseum - het paleis van Justitie, het monument van

Victor Emanuele, wat werd er stevig gelopen die eerste dag reeds

sommigen hadden al direct een goed overzicht van de stadsindeling

Op het frisse, zonloze binnenpleintje smaakte daarna de middagboterham

best, en de mededeling dat via de Politie te Rome al onze papieren en

geldswaaren terecht waren, verhoogde de goede stemming, ze ker bij de Staf.

Verplichte rust van een uur, dan gezamenlijk naar de Sint Pieter.

We trokken binnen, kleine mensen uit een klein land in deze onmetelijke

gewijde ruimte, het centrum der Christenheid. Breed is de kolonnade om

het geweldige plein uitmondend op de voorgevel van de St. Pieter.

We baden er zelf, we zagen er bidden, zoals alleen mensen uit het Zuiden

kunnen bidden. Alle talen kon je er beluisteren, onafgebroken trokken

grote groepen binnen door de heilige Deur. Wij zouden daarvoor terugkomen

's Avonds een plechtig Danklof in de kapel en dan om 9 uur naar bed, d. w. z.

op de harde vloer, waarover geen klachten gehoord werden, toch zijn de

stenen in Rome niet zachter dan in Holland!

Maandag 4 September:

Twee dingen waren doorgegeven 's morgens verzamelen bij het monument

van Victor Emanuel (de suikertaart) na de middag naar het Colosseum

Vooral het laatste maakt diepe indruk op de devote bezoeker. Hier is

zoveel gepasseerd, hier hebben zovelen hun laatste woorden gesproken:

vechtersbazen en martelaren. Nog zie je de kooien onder de arena,

de plaats waar de keizer moest zitten, zoveel wat alleen in stilte wordt

meege dragen.

6

Dinsdag 5 September.

Tegen half 7 liep Comm. Meysing zijn luitje s te "porren": Werkploeg en Kookploeg voor". H. Mis in de kleine kapel - ontbijt - pap en Italiaans brood.

Een prachtig moment was dan aangebroken. Allen verzamelden we ons op het Sint Pietersplein, waar de installatie plaats had van onze eersterlingen uit de nieuwe "Sint Pieterstam" Simon van Gestel als Oubaas. 2 voortrekkers, 3 gasten legden hun belofte af. Trouw be loven aan God, Kerk en land klinkt hier anders dan thuis, als je staat tegen deze achtergrond. Het was zonnig, e en onberispelijk carrée van allen, een kleine Nederlandse vlag, daarachter de gevel van Sint Pieter, opzij he t raam van de werkkamer van Paus Pius XII. Hier beloofden Hem jonge kerels trouw.

Dan naar het Vaticaanse museum, onafzienbare zalen, veel te zien, maar alles zo vol, dat het een verademing was in de Sixtijnse kapel even neer te zitten en Michel Angelo's meesterwerk daar te aanschouwen. Wie dit kon, moet een Titaan geweest zijn, wat vallen onze "kladde rs" dan toch ve r uit de toon. Hier werd de heme l en de hel op aarde te voorschijn gettverd. We genoten toch wel even van de meesterwerken van Rafaël.

Na buiten nog een ontmoeting met Nederlandse en Franse Verkenner's meegemaakt te hebben, ging ieder doodmoeg graag naar Lungo Tevere terug 's Middags, per bus naar Ostia, de zee - afspoelen - verfrissen (al was het absoluut niet zo warm, als ieder ons had voorspeld) Het was de enige keer dat we in Rome de bussen hebben gebruikt, de rest werd gelopen, we hebben er niet minder om gezien, misschien juist vmeer. Rome leent zich niet voor een sneltreinvaart. Ostia was gezellig - nat - zout en verfrissend was het ze ker. Met wat een blijheid aanschouwde een der manschappen zijn volmaakt schone benen!! De Thyreense zee bleek uitermate te voldoen voor dit doel. Zwemmen was e r minder eenvoudig.

Woensdag 6 September:

Een zware dag, op onze nuchtere maag ginge n we op stap - te voet - we wisten dat he t ver was - naar de Catacomben van San Sebastiano. Langs de oude Via Appia op een kippe nrijtje erheen 1 1/2 uur lopen. Onze gastheren hadden gezorgd dat we daar de H. Mis konden opdragen. Op een kruispunt van gangen in een kleine kapel stonden we bije en waar eens in het geheim onze voorgangers zich verborgen hebben en hun dierbare doden bijzetten, hun inscripties maakten op de wanden. Buiten ontbeten we onder een soort prieel. Dan op stap naar Sint Paulus buiten de Muren, een der kerken waar we de jubilé- aflat gingen verdienen - De enorme basiliek (5 schepen) is een prachtig bouwwerk 's Middags audientie in Sint Pieter.

D rukte i ind dit ene woord ligt wel alles, massa na massa schoof de kerk in wringend en duwend. Er is geen oneerbiedigheid in, wel wanorde waarin stille en heftige veldslagen niet van de lucht zijn.

We geraken binnen - zelfs op een goede plaats, overal verschijnen Tivoliaanse hoofden - op beelden en loggia's, alsof ze langs de mensen zijn omhoog gekropen. De afdelingsleider en nog twee jonge ns Wim Smits en Verberk mochten aparte plaatse n innemen in de vrije gang rond de Confessio, waarlangs de Paus zou passeren.

Vlakbij ons passeerde Hij, de witte figuur die in Christus naam ons leidt, een devote, oneindig rustige gestalte, zegenend, overal attenties gevend, trekt ons voorbij, spreekt in vele talen, geeft ons zijn zegen.

We hebben de Paus gezien, we wete n dat Hi j en Zijn Opvolgers op ons rekenen

7

Donderdag 7 September

De laatste dag in Rome

Direct na het ontbijt gaan we direct op stap naar de Sint Jan van Lateranen - lang de officiële residentie van de Pausen - het is de kathedraal van Rome. In kleine formaties trekken we verder naar de Maria Maggiore. Tenslotte ons afscheidsbezoek aan Sint Pieter. Naast ons trokken verschillende andere groepen de kerken zingend en biddend door. Indrukwekkend, maar tevens zeer afleidend voor eigen gebedsmogelijkheid. Maar ik denk dat O.L. Heer met de goede wil ook wel tevreden zal zijn geweest.

Na de middag kon ieder met zijn groep de stad in zo hij wenste.

Een laatste indruk, we waren voldaan, langer blijven was niet nodig. Typisch hoe snel men in Rome zich thuisvoelt

's Avonds afscheidskampvuur. Uit alle ramen hingen gezichten. Er werd heerlijk gezongen, veel en vriendelijk gesproken, gemeend van beide kanten. Toon Michels draaide allen op dat het een lust was.

Dat was het einde. De staf kaart nog wat na bij een glaasje Chianti er wordt overlegd, zoals trouwens elke avond als alles sliep druk overlegd werd op een kamer boven of op het pleintje beneden. Er moest gerekend worden - program van elke dag bekeken en met onze gastheren worden overlegd. Veel werk werd ook daar in alle stilte verzet, maar het werd graag gedaan.

Vrijdag 8 September

De terugtocht vangt aan langs een andere route - over Frankrijk.

Om 7 uur reeds, na de gezamenlijke H. Mis trokken we op - de Sint Pieter in de verte - de Tiber - Rome glijdt onder ons weg. We zijn als eenvoudige pelgrims in het centrum der Christenheid geweest, onopgemerkt tussen de duizenden in het H. Jaar; Moge God ons hebben gezien en gehoord, want dat was onze bedoeling.

De zee bereiken we spoedig. Het is warm die dag Civita Vecchia - Grosseto armoedig land, droog en dor met kazernewoningen en stoffige wegen.

Een leuke band, een leuke oliepompe, we slaan er ons doorheen, om 6.30 staan we de scheve toren in Pisa recht te duwen. Ze wilden hem niet recht hebben anders was het waarschijnlijk wel gelukt. Zo recht door naar La Spezia. De mirakelen zijn de wereld niet uit. We hadden brieven van de bisschop zelf, maar op het adres waar we aanmoesten gaan, wist men blijkbaar van niets, men verstond er geen Duits - Frans - Engels - Latijn, alleen Italiaans en dat verstonden wij per ongeluk niet. 't Was er kolossaal. Afijn we legden gewoon de slag op de speelplaats - op de loggia's - hebben er voortreffelijk gegeten en goed geslapen. Afrekenen of afscheid nemen de volgende dag was onmogelijk, want er was niemand te zien. We hebben alles prachtig opgeruimd en zijn maar weer vertrokken, zoals we gekomen waren mogelijk zoeken ze nu nog uit daar welke Noormannen invasie in 1950 la Spezia bedreigd heeft.

Zaterdag 9 September en Zondag 10 September

Normaal zit tussen twee dagen een nacht, maar deze keer hebben we die nacht overgeslagen, ook dat kan.

Half 7 ronken de motoren weer - op weg naar Genua. Tussen Spezia en Genua ligt nog een klim van 1400 meter, maar we waren wel wat anders gewend. Alle vier de wagens bijten zich naar boven. Een leuke bandje (ongeveer een meter doorsnee) bezorgt vertraging. Savona wordt gepasseerd. Menton naderen we terwijl het al donker wordt, de grenspost. Lastige Italianen en lastige Fransen, alsof we niets te doen hebben kunnen die lui zitten

kijken. Er haperde iets aan de versnellingsbak van onze trouwe vrachtwagen, maar dat was eveneens spoedig verholpen. Doch er haperden andere dingen. We moesten naar Digne - de bergen in stevige klim door de Alpenuitlopers - beruht om zijn slechte wegen en het was al donker. We informeerden. Impossible - onmogelijk was het antwoord van een persoon uit Gap bij Digne, de wegen waren in reparatie muurtjes langs de ravijnen ontbraken. En dat in de nacht was onverantwoord. We besloten door te rijden. Spoedig een plek te zoeken waar water was - eten te koken - een paar uur in de stilstaande bussen te rusten, de chauffeurs zouden officieel intussen gaan dineren en dan langs de kust naar Cannes doorrijden en vandaar naar Lyon over de grote verkeersweg, dan konden we Zondag kort na de middag in Trevoux - bij Lyon zijn. De mens wikt.....we raakten elkaar kwijt. Er was een benedenroute - een bovenroute - een middenroute. Daarover hebben onze wagens zich blijkbaar verdeeld en toen we in Nice arriveerden lag alles uit elkaar. Na veel zoeken vonden we de bussen (die zijn overigens toch niet zo klein) maar de vrachtwagen was spoorloos en met hem alles wat we op dat moment nodig hadden. De meesten sliepen rustig in de stilstaande bussen, maar veel leiders waren overal op stap, met een of andere opdracht. Onze chauffeurs zaten intussen "ergens" te dineren, om wat krachten op te doen.

Eindelijk tegen 4 uur (wie vergeet het gezoek om aan Dieselolie te komen - ook nog) rijden we weer aan, de inhoud van onze bussen is afwezig, hier en daar gromt er een in zijn slaap als een ander arm of been uitsteekt. Zo komt het eerste licht - het ontwaken - vertellen - het genieten van het wondere uitzicht op de Middellandse zee alles in paars - rode kleuren, de Riviera is inderdaad overweldigend. Ook wij hadden geluk, we stoppen om te doen wat des mensen eigen is en waarachtig daar stopt een bestelwagen achter ons. Het vehikel vervoert brood - we kopen het ding ongeveer leeg - boter en wat beleg hadden we nog. Het leven wordt weer heel wat aannemelijker als alle goed gegeten hebben van " lange stokken - dikke - ronde - platte - karrewielachtige broden.

Het is Zondag, we willen proberen de H. Mis bij te wonen. We informeren overal waar we mensen zien... maar helaas: Is Frankrijk nog een Katholiek land? Er wordt gewoon gewerkt, van Zondag weet met niets, het zal onmogelijk blijken ergens een H. Mis te horen. Maar God zag ons tobben en Hij eist van Zijn sloebers niet het onmogelijke. We loven prijzen uit voor de eerlijke vinder van een vrachtwagen en waarachtig ineens - Eddi Strik schiet overeind: Daar! Daar staat de getrouwe huifkar en er rondomheen zitten de inzittenden te wachten of er onderhand iets komt opdagen. We zijn weer bij elkaar en de vreugde bij allen is oprecht. Het zal best gaan vandaag. Zo gaan we voort naar Lyon, langs Avignon, het verblijf eens de Franse Pausen, langs Valence, het prachtige Rhonedal door. Lyon is groot en het duurt lang eer we door deze miljoenenstad zijn, het is zes uur en erg druk. Verder naar Trevoux - een smal weggetje - druk met tegenliggers - het is weer donker voor we het kleine dorpje bereiken en bij de Paters gastvrij onderdak vinden. Trouwens ik geloof niet dat nog iemand weet hoe of waar hij is neergevallen. Alles sliep - daverend. De ronde die de staf maakte was als een tocht door Artis.

Maandag 11 September Trevoux - Verdun 450 K.M.

Gladder glooiende wegen - Geen brood te krijgen in Macon, niet in Chalon, het was zo'n soort nationale feestdag en dan werd er niet gebakken

Frankrijk kent niet ons overvloedig broodgebruik - we hadden 70 K.G. per dag nodig en dat was hier eerder te krijgen dan in Dyon. Moedig hebben allen dit wachten doorstaan. Men voelde wel dat hier geen gezeur hielp, waar niet is verliest de Koning zijn recht. Maar nu werd de schade ingehaald - fantastische hoeveelheden - we hadden twee grote zakken vol laten aanrukken verdwenen sneller dan de voorraad kon worden aangemaakt. Zo door naar Verdun. We hadden opgebeld vanuit Dyon dat we laat zouden arriveren. Alle hulde aan het stadsbestuur. Twee agenten stonden ons op te wachten - reden voor onze bussen uit naar de geweldige hallen op de rand van de stad - stroo lag uitgespreid. De vrachtwagen werd in zijn geheel naar binnen gereden (anders werd hij bij betjes naar binnen gedragen) kookploeg voor de laatste keer en ook nu lieten ze ons niet in de steek.

Dinsdag 12 September

De laatste der 15 dagen dat we Nederland hadden verlaten

We hadden een telegram uit Eindhoven ontvangen dat we om 7 uur verwacht werden. We begonnen de dag vroeg genoeg en geen enkele vorm van pech belemmerde ons om klokslag 7 uur Tivoli binnen te rijden.

Het was of de Douanen onze plannen kenden - nergens moeilijkheden
Het landschap wordt weer vertrouwd, trouwens niemand heeft nog interesse we hebben teveel gezien om alles te verwerken.

6.30 rijden we Aalst binnen - allen netjes op rij. We ontmoeten de eerste familieleden - We krijgen bericht dat we nog moeten wachten de harmonie wenst ons af te halen. Ook alles is goed, er is al zoveel gebeurt. Enkele goede mensen hebben een comité gevormd, zoveel hartelijke dingen bedacht, we zijn er dankbaar voor, al was de intocht eigenlijk onmogelijk. Duizende mensen op de been, rondom en tegen de colonne, wuiven - roepen, en wij een beetje stil, beduusd om dit alles: hebben we dan iets groots gedaan?

Ja eigenlijk toch wel: we hebben samen een jaar lang hard gewerkt, we hebben veel ontberingen als vanzelfsprekend aanvaard, we zijn niet als luxe mensen op route gegaan, daarvoor is ons dagelijks bestaan te hard, we zouden nog veel moeten rekenen eer alles vereffend was.

Maar we zijn er gekomen, we hebben onvergetelijke indrukken meegenomen, die in de loop der jaren rijpen, ons katholiek zijn hechter gefundeerd, want we hebben op de plaatsen gestaan waar de eerstelingen stonden. Dank aan de Vader, Geveer van alle goeds, die ons Zijn zegen schonk.

Dank aan al de harde werkers, groten en kleinen, de een meer opvallend de ander bijna ongezien, maar allen bereid om alles te geven

We waren pelgrims.

We waren geen touristen.

Jongens van de K.J.B. - leiders in welke functie ook
het was een mooie passage in ons leven.

Lijst van deelnemers aan de Romebedevaart

De Staf bestond uit:

A. C. H. v. Helvoirt - afdelingsaalmoezenier
Th. van Brunschot - afdelingsleider
S. van Gestel - Groepsleider Verkenners
P. Nuy - Hoofdleider Gilde
H. Strijbosch - G. Arend - P. Schaffels - B. Schoor - J. Vogel - J. Weytens -
H. Latijnhouwers - R. v. Eerdewijk - als Hoptienden of Vaandrags van Troep
of Vendel.

Mr. J. Meysing D. C. - Eindhoven

J. Weyers - med. student, stond aan het hoofd van de med. dienst

Verder waren aan de staf toegevoegd als gewaardeerde assistenten:

A. Michels - J. Vlamminx - Th. Koene n - H. Weytens

Op de vrachtwagen waren aanwezig:

A. Naaykens, - W. J. J. van Helvoirt - H. v. Helvoirt

Verder de volgende Verkenners - Voortrekkers - of Gildejongens -

A. Aarts	H. Hoefnagels	W. Smits
Arn. Aarts	J. v. Hoek	(overleden 27 Nov. 1950)
J. Adriaanse	Fr. v. 't Hoff	G. Smulders
J. v. Amelsfoort	K. v. 't Hoff	R. Snijders
J. Balvers	A. v. Horen	Fr. v. Steen
H. Bartels	Chr. v. Horen	H. Stegers
A. Bekker	K. Jansen	T. Stouthart
G. Berbers	D. Joor	E. Strik
A. v. d. Biezen	H. de eris	J. Strik
J. Boerrigter	A. v. d. Kerkhof	K. Swinkels
H. v. d. Bogaert	A. Kerkhof	Th. Swinkels
J. v. d. Bogaert	J. Kerkhof	L. Teller
K. Braat	P. Kobussen	E. Tollenaer
Fr. Brockman	K. Kijzers	M. Vecke
Th. Brocks	P. Lambrechts	A. Verbeek
J. v. Brunschot	Th. Lambrechts	J. Verberk
J. Cornelissen	H. v. Loenhout	R. Versteynen
G. Deen	J. Maes	T. Vaulings
J. Deen	H. v. Maurik	P. Vijn
P. Doeh	L. Mikkers	F. Vlamminx
E. Derks	Fr. Moerenhout	J. v. Vlokhoven
J. v. Dongen	T. Naus	P. v. Vugt
A. Driessen	J. Noman	M. v. Vugt
J. Driessen	G. Overkamp	G. Wilbrink
C. Ekas	P. Poeters	M. de Wit
Th. v. Elderen	A. Peters	Th. de Wit
W. Enhardt	H. Polman	J. v. Woensel
H. v. Ettore	Th. Rats	A. v. Zuiden
M. Frijters	L. Reypert	P. Zweegers
H. v. Gelder	F. Rijkers	
R. v. Gestel	C. Roelants	
A. Gregoor	W. Roelants	
Fr. v. d. Griendt	G. v. Roosmalen	
L. v. d. Griendt	R. v. Roosmalen	
K. v. Griendt	J. v. Rooy	
P. de Groot	A. Rooymans	
A. Gudden	F. Rossou	
S. Hazewinkel	M. Sanders	
W. v. Hedel	G. Schaffels	
H. Hendrick	H. Scheijvens	
H. Hermans	A. Schoonbeek	
R. Hermans	T. Smits	

De tourinears bestuur den:

Fr. Schayvens - J. v. Walraven - T. v. Gerwen.